

Zondag 3 maart 1918 – enige editie

Londen, 2 maart. Officieel middagbericht: Vijandelijke overvallen nabij het Ieper-Komen kanaal en ten zuiden van het Houthulsterbos werden afgeslagen. Wij maakten enige gevangenen en veroverden een machinegeweer. Het vijandelijk geschut was zeer bedrijvig in het vak van Passendale en steunde de verschillende overvallen.

Londen, 2 maart. Officieel avondbericht. Tijdens de afgelopen nacht hebben vijandelijke overvalafdelingen over het gehele Britse front een grote bedrijvigheid getoond. In aansluiting bij de zes overvallen, waaromtrent in het ochtendbericht is gemeld, heeft de vijand gedurende de nacht twee andere aanvalspogingen tegen onze stellingen ten oosten van het Polygoonbos gedaan, doch werd door ons machinegeweevuur verdreven. We maakten enige gevangenen.

Uit België.

De Frankfurter Zeitung verneemt, dat de maatschappij Brusselse Trambanen een onveranderd dividend van 3 % uitbetaalt op de kapitaals aandelen en terug geen dividend uitkeert op de andere aandelensoorten.

Uit België.

Generaal von Falkenhausen, de Duitse gouverneur-generaal in België, heeft aan de procureur-generaal bij het hof van cassatie te Brussel een brief gezonden in antwoord op de brief van de procureur-generaal, waarin deze aan baron von Falkenhausen het besluit van het hof van cassatie mededeelt. De Duitse gouverneur-generaal zegt in zijn brief onder meer: De beslissing van het hof van cassatie is veroorzaakt door allerlei redenen, tot dewelke ik door de houding van het hof van beroep gedwongen ben. De 7^e februari van dit jaar heeft het hof van beroep besloten wegens misdrijf tegen de

veiligheid van de staat rechtsingang te verlenen tegen een onbepaald aantal personen. Ter uitvoering van dit besluit zijn er inhechtenisnemingen gevolgd. Er is een politiek strafproces ingeleid zonder met de minister van justitie, d.w.z. met zijn administratieve chef, die thans zijn functies uitoefent, vooraf overleg te plegen, een wijze van handelen, die reeds in vredestijd met de gewoonte in strijd geweest zou zijn. Tijdens de oorlog is zulk een optreden in elk geval een onmogelijkheid. Het is, geheel onafhankelijk daarvan of de strafvoorschriften formeel buiten werking zijn gesteld of niet, onzinnig, dat in een bezet land de rechtbanken, die onder het gezag van de bezettende macht recht spreken, delicten vervolgen, die zich tegen het verdrongen staatsgezag richten, waarmee de bezettende macht zich in oorlogstoestand bevindt. Het hof van beroep is met deze grondwaarheid in strijd gekomen. Zijn optreden vormt een bewuste, politieke betoging en ik was daarom gedwongen rechters die zozeer de voorwaarden van hun ongestoorde werkzaamheid tijdens de bezetting miskenden de verdere uitoefening van hun beroep te verbieden. Het hof van cassatie steunt op een schrijven van de administratieve chef bij de gouverneur-generaal van 22 maart 1916, waarbij aan de rechtbanken met machtiging van mijn ambtsvoorganger hun onafhankelijkheid gewaarborgd werd. Ook ik sta principieel achter het schrijven. Het is steeds mijn ernstig streven geweest om, ondanks alle moeilijkheden in het belang van het land een regelmatige civiele en strafrechtspleging te handhaven. Het hof van cassatie citeert echter het vermelde schrijven maar half. Het vergeet het tweede gedeelte ervan, dat als volgt luidt: "In aansluiting met de uitlatingen van het hof van cassatie geef ik mijnerzijds uiting aan het vertrouwen, dat de Belgische rechters, met eerlijke erkenning der feiten en hun volkenrechtelijke gevolgen, bij de uitoefening van hun ambt zich van iedere vijandige houding of betoging tegen de bezettende macht zullen onthouden." Met dit voorbehoud bij de in het eerste gedeelte van de brief gedane

toezegging hebben de rechters van het hof van beroep in strijd gehandeld. Hun treft dan ook de volle verantwoordelijkheid voor de als gevolg van hun houding ingetreden stilstand in de rechtspleging. Dat het hof van cassatie zijn solidariteitsgevoel bij de rechters van het hof van beroep hoger gesteld heeft dan zijn plicht tegenover de bevolking om zijn rechterlijk beroep verder uit te oefenen, betreur ik in het belang van het land. Juister en vaderlandslievender dan zulk een politiek gebaar zou het geweest zijn wanneer het hof van cassatie als opperste gerechtshof van het land erover beraadslaagd had hoe het voortzetten van een regelmatige rechtspleging onder de gegeven omstandigheden mogelijk zou te maken zijn.

Gisteravond heeft de afdeling 's-Gravenhage van de bond van neutrale landen, een openbare vergadering in Pulchri studio, gehouden, waar Mr. A de Groeve, advocaat te Brugge, optrad met het onderwerp: geweld tegen recht.

De voorzitter, Mr. M. Rijke, deelde mee, dat deze avond op touw was gezet naar aanleiding van de jongste botsing tussen de bezettende en de rechterlijke macht te Brussel.

Mr. de Groeve zette hierna het bestaan van de Raad van Vlaanderen en de beweging der activisten uiteen, alsmede de steun, welke deze steeds van de Duitse regering genoot. Dit geschiedde overal in Vlaanderen en overal vergaderden de Vlaamse activisten in het openbaar en verklaarden ze het gezag van de koning van België voor afgedaan. Hoe die Raad van Vlaanderen feitelijk was ontstaan, wist niemand. Wat hun rechten en mandaten waren, was onbekend. En toen deze heren zich het recht toekenden van gezags- en bestuursmaatregelen, heeft het hof te Brussel, voltallig vergaderd, besloten de procureur des konings op te dragen, een vervolging in te stellen tegen de leden van de Raad van Vlaanderen, waaraan de

procureur reeds de volgende dag gehoor gaf. Toen liet hij de leden van die Raad arresteren.

Dit is het eerste bedrijf en wanneer spreker deze gebeurtenis eenvoudig mededeelt, geschiedt dit niet omdat hij het optreden van de activisten goedkeurt.

Integendeel, 15 jaar heeft hij gestreden onder de Vlaamse vlag, hij is er trots op te behoren tot het land van Guido Gezelle en Albrecht Rodenbach, maar hij verafschuwt deze activisten en kent hun namen niet.

Wie zijn deze activisten, wat zijn hun namen? Men weet volstrekt niet hoe ze voor de oorlog waakten over het belang van Vlaanderen. Mannen als van Cauwelaert, de la Porte, Franck, Huysmans en Frédéricq vindt men niet onder hen. Het zijn geknechte Vlamingen, die spreken, wat de meester wil, maar niet de echte vrije Vlamingen, want die staan aan de andere zijde van de IJzer en geven daar hun leven voor het Vlaanderenland.

Verder geeft spreker een beschrijving van de verkiezingen, waaromtrent men volstrekt niet weet hoe die zijn toegegaan. Maar het slechtste van deze beweging is, dat die activisten niet steunen op eigen kracht, maar gesteund moeten worden door de indringer en onderdrukker van ons arm België en daardoor hebben ze verraad gepleegd aan Vlaanderen, het land, waar de vrouw trouw is aan de man, de man trouw aan de vrouw. Dat land van trouw hebben ze verraden aan de vijand uit winstbejag.

Had Duitsland het recht deze activistische beweging te steunen? Uitvoerig bespreekt spreker deze vraag welke hij ontkennend beantwoordt. Duitsland heeft Vlaanderen niet lief, maar streeft de Vlamingen omdat het het kustgebied wil hebben. België doen

verdwijnen, de Raad van Vlaanderen stichten, waarin men ook na de oorlog op vrienden kan rekenen, dat was het doel, daarom steunde Duitsland de activistische beweging.

Czernin heeft op 24 januari 1918 nog verklaard dat alleen een parlement, dat steunt op de grondwet, hervormingen van binnenlands bestuur in het bezette gebied tot stand mag brengen. Ook de Duitse rechtswetenschap spreekt zich in deze zin uit, evenals spreker met enige Duitse citaten aantoonde. Noch Duitsland, noch de Raad van Vlaanderen mochten doen, wat ze deden en daarom was het hof te Brussel verplicht om in te grijpen. Maar terwijl de heren Tack en Borms in verhoor werden genomen, verscheen een Duitse officier en gelastte de invrijheidstelling van Tack en Borms. Het hof liet de zaak hierbij, want het doel is bereikt, de vervolging is geschied en kan later wettelijk worden voortgezet. Maar de Duitse regering was niet tevreden, ze schorste de leden van het hof, nam de heren Morelle, Carez en Ernst in hechtenis en liet deze naar Duitsland brengen. Dit is het recht van de sterkste waaraan eer, persoonlijkheid, kortom alles ondergeschikt moest worden gemaakt. Dit is het Duitse recht, zoals sinds 4 augustus tot heden duidelijk is gebleken. Voor het Duitse militarisme bestaat geen eer meer, alleen macht en geweld. Daaraan zijn duizenden Belgische huisvaders, vrouwen en kinderen ten offer gebracht, daarvoor gingen de universiteit van Leuven en de kostbare lakenhal te Ieper in vlammen op.

Anders kan men van het beruchte land van "Not kennt kein Gebot" en "het vodje papier" niet verwachten.

Daarom was het een eer voor het hof in België, dat het voor een dergelijke macht moest zwichten. De toestand, die thans in België heerst, geeft ons een staaltje van de beschaving, die het Duitse militarisme Europa zou brengen. Maar dat zal niet gebeuren, zegt

spreker, want het Duitse militarisme zal en kan op de duur niet zegevieren. Geweld moet buigen voor zedelijke macht en zedelijke grootheid. Dit moest Napoleon ondervinden toen hij, de machtigste man van Europa, stond tegenover de zwakke paus Pius VII. Daar in Fontainebleau zegevierde de zedelijke macht van de paus over de grote macht van Napoleon. Zo zal het ook in België gaan; nooit is België zo groot geweest als in deze dagen, nu het steunt op zijn zedelijke grootheid. België wil niet afhankelijk zijn van Berlijn, ook niet van Londen of Parijs, maar het wil staan op zichzelf, daarvoor wil het strijden op leven en dood en doordat dit zijn recht is, zal België hierin zegevieren. Het recht laat zich niet door geweld onderdrukken.

In tegenspraak met een dezer dagen door ons opgenomen bericht meldt men ons, dat aan de hogere landbouwschool te Gent niet één, maar 23 leerlingen voor het wintersemester 1917-1918 zijn ingeschreven.